

NORGES HØYESTERETT

Den 22. desember 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matheson, Normann og Bergh i

HR-2017-2472-U, (sak nr. 2017/1966), sivil sak, anke over kjennelse:

AB Grigero Grigiskes

(advokat Rolf Chr. Trolle Andersen)

mot

Lavpris Grossisten AS

(advokat Dennis Sander)

truffet slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder begjæring om utlegg med grunnlag i en fraværdom avsagt i Litauen.
- (2) Ankende part, det litauiske selskapet AB Grigero Grigiškės, fremmet 24. februar 2017 begjæring til tingretten om utlegg hos ankemotparten, Lavpris Grossisten AS. Som tvangsgrunnlag ble det fremlagt en fraværdom avsagt av Vilnius distriktsrett 5. desember 2016. Det ble samtidig begjært tingrettens beslutning om at distriktsrettens dom skulle erklæres tvangskraftig i Norge, jf. Luganokonvensjonen artikkel 41.
- (3) Nedre Romerike tingrett avsa 23. mars 2017 beslutning med slik slutning:

"Dom fra Vilnius Distriktsrett av 05.12.2016 erklæres tvangskraftig i Norge."
- (4) Lavpris Grossisten AS henvendte seg til tingretten i brev 5. april 2017 og bestred gyldigheten av den litauiske dommen. Brevet ble ansett som en anke, og AB Grigero Grigiškės innga deretter anketilsvar.
- (5) Eidsivating lagmannsrett avsa 4. september 2017 kjennelse med slik slutning:
  - "1. AB Grigero Grigiškės' begjæring om utlegg avvises.**
  - 2. I sakskostnader betaler AB Grigero Grigiškės kr. 37.125 – trettisvytusenett hundreogfemogtyve – til Lavpris grossisten AS innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse."**

- (6) Lagmannsretten bygget sin avgjørelse på at den litauiske fraværdommen ikke kunne anerkjennes som tvangsgrunnlag som følge av at stevningen ikke var riktig forkynt. Uten at det har betydning for saken, bemerker ankeutvalget at slutningen skulle gått ut på at begjæringen ikke tas til følge.
- (7) *AB Grigero Grigiškės* har anket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder lovtolkningen og saksbehandlingen. Når det gjelder lovtolkningen, er det i korte trekk anført:
- (8) Lagmannsretten har uriktig lagt til grunn at Luganokonvensjonen artikkel 34 nr. 2 stiller krav om at den utenlandske stevningen er forskriftsmessig forkynt etter norske forkynningsregler. Det avgjørende er at dokumentet har blitt forkynt på en slik måte at saksøkte har kunnet forberede sitt forsvar. Lagmannsretten har videre uriktig lagt til grunn at vurderingen skal skje etter norske internrettslige forkynningsregler. Det er forkynningsreglene i opphavsstaten som er relevante for vurderingen. Forkynningen har for øvrig skjedd i samsvar med Forkynnelseskonvensjonen 1965 artikkel 5, som både Litauen og Norge har tiltrådt, og dette er ikke tilstrekkelig vurdert av lagmannsretten.
- (9) Når det gjelder saksbehandlingen, er det i hovedsak anført at det foreligger klare og uomtvistelige faktumfeil i kjennelsen, og at dette må skyldes mangelfullt arbeid fra rettens side. Blant annet er det ikke sett hen til at flere dokumenter var oversatt til engelsk, og at dette var det kontraktsfestede språk mellom partene.
- (10) *Lavpris Grossisten AS* har tatt til motmæle og påstått anken forkastet. Det er i hovedsak anført at det verken foreligger feil ved lagmannsrettens lovtolkning eller saksbehandling. Det var riktig av lagmannsretten å legge til grunn at stevningen ikke var forkynt på en måte som gjorde ankemotparten i stand til å forberede sitt forsvar. Verken stevningen eller fraværdommen ble forkynt for nåværende styreleder, og han nektet også å motta oversendelsesbrevet fra Vilnius distriktsrett da det ikke var oversatt til et skandinavisk språk. Det må uansett være på det rene at mottak av oversendelsesbrevet ikke kan være tilstrekkelig til at ankemotparten var i stand til å forberede sitt forsvar. Ut fra sakens faktum, er det uten betydning om forkynnelsen vurderes ut fra de norske forkynningsreglene eller Forkynnelseskonvensjonen.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det er tale om en videre anke over kjennelse hvor utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og den generelle forståelse av en skreven rettsregel, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og c. Uttrykket «skreven rettsregel» omfatter etter sikker praksis blant annet internasjonale konvensjoner, jf. Rt. 2012 side 1486 avsnitt 25. Utvalget kan etter dette prøve hvorvidt lagmannsretten har forstått Luganokonvensjonen riktig når den er kommet til at vilkårene for å anerkjenne den litauiske fraværdommen ikke er oppfylt.
- (12) Lagmannsretten har gitt følgende redegjørelse for det rettslige utgangspunktet:

"Skal den utenlandske avgjørelsen kunne tvangsfullbyrdes i Norge, må den først erklæres tvangskraftig i samsvar med Luganokonvensjonen art. 53.

Konvensjonens utgangspunkt er at rettsavgjørelser truffet av domstoler i et konvensjonsland skal anerkjennes uten noen særskilt prosedyre, jf. Luganokonvensjonen art. 33 nr. 1. Det er flere unntak fra hovedregelen. Av særlig betydning for denne saken er Luganokonvensjonen art. 34 nr. 2 som bestemmer at fraværdommer ikke skal anerkjennes med mindre saksøkte har fått forkynt "det innledende prosesskriv" i saken eller et annet, tilsvarende dokument som har gitt ham tilstrekkelig anledning til å forberede sitt forsvar.

Det sentrale spørsmålet i saken er således om stevningen gjennom stevnevitnets forkynning 31. oktober 2016 for Arve Nygård medførte at Lavpris Grossisten AS fikk tilstrekkelig kunnskap om stevningen til den litauiske domstolen, slik at Luganokonvensjonens art. 34 nr. 2 ikke er til hinder for at fraværavgjørelsen må respekteres av norske domstoler."

- (13) Etter ankeutvalgets syn gir dette uttrykk for et riktig rettslig utgangspunkt. Utvalget tilføyer at det, etter at Luganokonvensjonen 2007 avløste konvensjonsteksten slik den lød fra 1988, ikke lenger er et krav om at forkynningen må ha skjedd forskriftsmessig, jf. Ot.prp. nr. 89 (2008-2009) punkt 5.3.1. Selv om enhver formfeil ikke lenger vil utelukke anerkjennelse, vil det under vurderingstemaet i artikkel 34 nr. 2 fortsatt være relevant å se hen til hvordan forkynnelsen har skjedd, og hvilke feil ved forkynnelsen som eventuelt foreligger. Dersom det foreligger feil ved fremgangsmåten, vil det dermed kunne få betydning for om saksøkte har fått «tilstrekkelig anledning til å forberede sitt forsvar».
- (14) Når det gjelder hvilke forkynningsregler som gjelder for land som har tiltrådt Luganokonvensjonen, bemerker utvalget at det følger av konvensjonens Protokoll 1 artikkel 1 nr. 1 at rettslige og utenrettslige dokumenter skal «formidles i samsvar med framgangsmåten fastsatt i konvensjoner og avtaler inngått mellom disse stater», i dette tilfellet Haagkonvensjonen 15. november 1965, jf. Ot.prp. nr. 89 (2008-2009) punkt 5.9. Av den norske oversettelsen av konvensjonens artikkel 5 første ledd bokstav a følger at forkynning må skje i samsvar med mottakerstatens – her Norges – forkynningsregler, med mindre vilkårene for en av de øvrige fremgangsmåtene for forkynning foreligger, jf. artikkel 5 første ledd bokstav b og annet ledd. At lagmannsretten har tatt utgangspunkt i de norske bestemmelsene, er derfor basert på en riktig forståelse av de internasjonale reglene.
- (15) Lagmannsretten vurderer deretter om det er foretatt en formriktig forkynning etter reglene i domstolloven og forskrift om forkynnelse av utenlandske dokumenter i Norge. Utvalget er enig med lagmannsretten når den tar utgangspunkt i at det etter norsk intern rett ikke gjelder særregler for forkynning av utenlandske dokumenter. Lagmannsretten har videre sett hen til Haagkonvensjonen artikkel 5 annet ledd, som fastsetter at forkynnelse av et dokument alltid kan skje «ved overlevering til en adressat som frivillig mottar det», noe som også følger av forskrift om forkynnelse av utenlandske dokumenter i Norge § 1.
- (16) I dette tilfellet har lagmannsretten lagt til grunn at det ikke kan anses som bevist at noen representant for Lavpris Grossisten AS frivillig mottok dokumentene. Dette bygger på en bevisvurdering som utvalget ikke kan prøve. Selv om det kunne kommet klarere frem av subsumsjonen, er det ut fra kjennelsen, lest i sammenheng, ikke tvilsomt at lagmannsretten har vært seg bevisst det overordnende vurderingstemaet som Luganokonvensjonen art. 34 nr. 2 oppstiller, og som den har vist til innledningsvis. Ut fra det faktum som er lagt til grunn om fremgangsmåten ved forkynningen – herunder at dokumentene ikke var oversatt til et språk styreleder forstod – er det heller ikke holdepunkter for at lagmannsretten har tolket vurderingstemaet i artikkel 34 nr. 2 feil.
- (17) Sett hen til opplysningene fra ankemotparten om at styreleder ikke behersket engelsk i særlig grad, kan utvalget ikke se at det er en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke har drøftet betydningen av at enkelte dokumenter var oversatt til engelsk. Utvalget kan heller ikke se at det er begått andre saksbehandlingsfeil i form av manglende klarlegging av faktum.
- (18) Anken har ikke ført frem, og utvalget finner at ankemotparten bør tilkjennes sakskostnader etter hovedregelen i tvisteloven § 20-2 første ledd. Kravet på 20 700 kroner tas til følge.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler AB Grigero Grigiškės til Lavpris Grossisten AS 20 700 – tjuetusensyhundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Kristin Normann
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)

Riktig utskrift: